

פרשת שלח

ברוח בפסוק (יג טז) ויקרא משה להושע בין נון יהושע. ועי' גמ' סוטה (דף לד ע"ב) יהושע כבר בקש משה לעלי רחמים שנאמר ויקרא משה להושע בן נון יהושע יה ישיעך מעצת מרגלים. ועי' מדרש (במדבר רבה פ"יח ס"י כא) שרה שרי היה שמה פלני בה תרי אמראי חד אמר נחלה קהי יוד לשנים ה' לאברהם וה' לשירה וחדר אמר יוד שנייטל מן שרה קרא תגר עד שבא יהושע והוסיף לו משה י' יה ישיעך מעצת המרגלים. ועי' ילקוט במדבר (פרק ג' – רמזו תשטב) ויקרא משה להושע בן נון יהושע. משה בקש לעלי רחמים אמר לו יה ישיעך מעצת מרגלים. ומה ראה משה להוסיף על שמו של יהושע יוד, אלא לב נטל שכרו מן הארץ שנאמר אם לא הארץ אשר דרכה רגלה בה לך תהיה, יהושע נטל שכר עשרה מרגלים שנתווסףשמו יוד עשרה לפי שהוסיף מצות ומעשים טובים והוא עול שמו.

צ"ע למה משה בחר דוכא בשם יה, ולא בשאר ט' שמות שאינן נמחקים?
עי' שע"פ ס"י יג: רוז' (&) אמרו בפסוק (&) ויאמר להם יוסף מרגלים אתם, שרמו להם, שם יהיו מרגלים את הארץ ישראל. אבל יהושע נשיא אפרים בן יוסף עצמו, לא יהיה מרגל.

עי' פרשת במדבר (&) כי שם כתיב ראשי אלפי ישראלם. ובכאן הוסיף בני, באמרו כלם אנשים ראשי בני ישראל המה. והענין, הוא, כי הנה בראותו ית' שהיו מרגלים אלו עתידים לחטא, ומזה רבינו ע"ה היה ברצונו לשלחם, לבן בחר הרע במעטו, לתקן קצחו. ולבן נזר הוא ית', שנשות השבטים עצםם, אחיו יוסף, הנקראים בני ישראל ממש, יתעברו בסוד העיבור באלו המרגלים, כדי שיעורום קצת, ולא יחתטו לנמרי. ועכ"ז לא הוועיל להם, כמו שתבאар בפסוק וילכו ויבאו אל משה וגנו. וויש"ה, כלם אנשים ראשי בני ישראל המה, הם עצם השבטים, הנקראים ראשי של בני ישראל ממש. גם זהו מ"ש, אשר אני נותן לבני ישראל בלשון הווה, נותן, בלא מר, כי אלו האנשים אשר תשלח עתה לתור את הארץ, היא אותה אשר אני נותנה עתה לבני ישראל, הם השבטים, הנקראים בני ישראל, ההולכים שמה כנוכר, ועי' הליכה זו אני נותנה להם אם יוכו:

והנה הי"א שבטים, נתעברו בהם בי"א המרגלים, אבל שבט לוי, שלא היה לו נחלה בארץ, לא הוצרך לשלה מרגלים. אבל במקומו נתחלק שבטו של יוסף לשנים, מנשה, ואפרים. ואמנם במרגל של מנשה, נתעבר נשמת יוסף, ולבן כתיב למטה יוסף למטה מנשה, עם היה שבעל מקום אפרים קודם למנשה, ועכ"ז ייחס ליוסף עם מנשה, להורות מה שאמרנו. נשאר יהושע מרגל שבט אפרים, בלי עיבור נשמת שום שבט, ולבן נתירא משה לשלהו, פן יחתטא. ואז, ויקרא משה להושע בן נון יהושע, כמו זיל שהתפלל עליו, יה ישיעך מעצת מרגלים:

וסוד קריאת שם זה החדש הוא, כי המשיך לעלי נשמת לוי בן יעקב, שלא היה שום מרגל משפטו כנוכר, וזה היה ע"י משה שהוא משפט לוי, ואליו היה ראוי ללבת בשליחות זה, מרגל של שבט לוי, ושלח במקומו את יהושע תלמידו תמורה, החשוב כמו בן ממש כנודע, ונשמת לוי, שהיתה צריכה להתعبر במשה נתעbara או ביהושע:

ובזה יתבארו שניוי הכתובים, כי תחלה אמר שלח לך בלשון יחיד, ואח"ב אמר בלשון רבים, למטה אבותיו תשלהו, עוד מלת לך, שהיא מיותרת. אבל רמזו בזה אל הנוכר, כי תחלה הזכיר עניין השליח הנדול מכולם, והוא משפט לוי, שהוא משה והוא אמר לו שלח לך, בלא מר, כיון

שאיןך הולך, א"ב שלח לך במקומך ותמורתך איש אחד. ובננד שאר השבטים, אמר למטה אבותיו תשלהו לשון רבים ואו שלח ליהושע במקומו, והמשיך בו נשמת לוי כנוכר: והנה בלכטם לתור את הארץ, לקחו עצה רעה בעצם, להוציא דבה על הארץ, ולכך נסתלקו מהם נשמות של השבטים המתעברות מהם בנו"ל.-CNODU, כי הנשמה המתהבר בגלגול עם האדם, אינה מסתלקת ממש עד יום המיתה. אבל הנכנסת בסוד עיבור, מסתלקת ממנו, כאשר האדם חוטא, ואומרת (במדבר ט"ז צ"ו) סورو נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה. ולא די זה, אלא אפילו נשמה האדם עצמו, מסתלקת בעת שחוטא, בסוד הרשעים בחיותם קרוים מתים, ולבן נסתלקו מהם:

ו"ס וילבו ייבאו אל משה ואל אהרן, וכבר ואמר ויישבו מתור הארץ, אם כן אין חור להזכיר היליכה, אחר ששבו, והיל"ל ייבאו אל משה, אבל העניין הו, כי וילבו חור אל הסתלקות הנשמות ההם. ומלה ויבאו, חור אל המרגלים עצם, כי כשהבאו אל משה, כבר נסתלקו מהם עיבור הנשמות ההם. אמנם יהושע וככלב, היו מן האנשים ההם. והנה מלת היו אינה מתישבת, והעניין הו, כי אלו השנים לא נסתלקו מהם העיבורים שלהם, שהם, יהודה בכלב, ולוי ביהושע. והיה בהם חיות נוספת בעת ההיא, וו"ש היו, ולא אמר נשארו חיים. אבל השאר מתו תכף בבייתם אל משה, בהסתלקות העיבורים מהם, בסוד הרשעים בחיותם קרוים מתים:

עי' זוהר ח"ג קנה ע"ב: ויקרא משה ליהושע בן נון יהושע (&) רבי יצחק אמר וכי יהושע קראה קרא והא כתיב (&) ויאמר משה אל יהושע (&) ויהושע בן נון נער (&) ויחלוש יהושע אלא אל משה יה ישיעך מניחו רבי אבא אמר כיון דשדרה למייל לתמן אצטריך למהוי שלים ובמה בשכינתא דעד ההיא שעטה נער אקרי כמה דאוקימנא ובהיא שעטה קשיר ליה משה בהדרה ואע"ג דאשכחן יהושע בקדמיה קרא קרייה הבci על ההוא דזמין למקריה אמר משה ודאי לא אצטריך דא למייל לתמן אלא בשכינתא והכפי אהוזי.

תרגם: "ויקרא משה ליהושע בן נון יהושע", רבי יצחק אמר, וכי יהושע קראו הפסוק, והרי כתוב "ויאמר משה אל יהושע" "יהושע בן נון נער" "ויהושע", אלא אמר לו משה, יה ישיעך מהם. רבי אבא אמר כיון שלחו להיכנס לשם, הצטריך להיות שלם, ובמה, בשכינה, שעדר אותה שעיה נקרא נער כמו שבארנו, ובאותה שעיה קשו משה אליה, ואף על נב שמצאננו יהושע בתקלה, הפסוק קראו כך, על אותו עתיד להקרא אמר משה, ודאי זה לא צריך להיכנס לשם אלא בשכינה, וכן ראוי.

עי' גרא בספ"ד צ' ל ע"ג שי' וזה של שר' שניהה ה' היא מציאות של יסוד מלכות [צ"ע אם כוונתו ליסود דמלכות או עטרת היסוד] דאצילות שיורדת לבריאות.

ועי' תפארת ישראל (פרק מט): ובמדרשי (שה"ש רבח פ' ה') רבי יהושע בן קרחה אומר יו"ד שבשרי עליה ונשתטה לפני הקדוש ברוך הוא ואמר רבונו של עולם עקרתני ממש הצדקת ואת וקראת שמה שרה אמר הקדוש ברוך הוא לך מתחילה הייתה בסופן של אותיות בשם נקבה אני נותן בראש האותיות בשם זכר בצדיק שבעלמי הה"ד ויקרא ליהושע בן נון יהושע ע"ב.

כמו שאי אפשר לשנות המציאות אשר בראש השם יתברך כך אי אפשר לשנות דבר אחד מן התורה אשר סדר השם יתברך גם כן

רבי שמעון בן יוחאי אומר כי יו"ד של שרה וכו' ר"ל כי כל אשר הוא בתורה ראוי להיות נצחי ובאשר הופר ממנה אי אפשר שהוא בטל, וכך כאשר קרא השם יתברך

שםה שרה כי הי"ד מורה על התיחדות שרי על עצמה ואח"כ נעשית שרה לכל העולם ומפני כך היה ואת הוא הייתה התיחדות שהיה בשרה שנטבלן מן התורה, ודבר זה אין ראוי שהיה שום היה בתורה בטל ולבך הוסיף היה זאת של התיחדות ליהושע שכasher היה מבקש משה שהיה יהושע נבדל מן המרגלים ולא יהיה בכלל המרגלים רק מיוחד לעצמו נתן ליהושע י"ד, כי הי"ד מורה התיחדות וזה בשביל קטנות הי"ד שהדבר שהוא קטן אין בו רבוי וככל רק המוחה, ומעתה הי"ד שהוא על הייחוד לא נתבטל רק נטופה היה זאת ליהושע.

ואמר הקדוש ברוך הוא שמתחלת היהתה בסוף נקבה ועתה היהת בראש הזכר ודבר זה מופלא מאד, ופירוש דבר זה כי הי"ד מורה מעוט באשר היא בסוף התיבת של שרי ומורה כי לא היה רק לאומה בלבד, אבל באשר הי"ד היא בראש ובין אף על גב שהוא מורה מעוט היינו שהזכר יש לו מדרגה עליונה וכל מדרגה עליונה היא מעט וקטנה, ודבר זה שייך בזכר דוקא כי אין שייך זה בנקבה שתיה מתחברת הנקבה במדרגת הי"ד הקטנה הנסתה כי מדרגת הנקבה היא גלויה בלתי נסתרת, ולפייכן אין הי"ד בראש הנקבה רק בסוף הנקבה המורה על מעוט כה הנקבה אבל לא בראשה כי בראש אדרבה מורה על המדרגה הקטנה הנסתה, ולפייכן אמר הקדוש ברוך הוא כי תחלה היהתה בסוף הנקבה שמורה מעוט כה עבשו היהת בראש הזכר וזה היהת מורה גודל בת.

מכל מקום כי שרה מפני שהיא מן האמהות מעוט הכח שלה ראוי שהיה בראש הזכר שהוועב בנה של שרה ולפייכן היהת שאינה בסוף של שרה ובין אשר מאסxo הבונים הם האבות שם התחלת היהתה לראש פינה עצל הבנים שהם אחרוניים, ולפייכן הי"ד שהיה בסוף שרי בא בראש יהושע כי סוף הדבר שהוא א' הוא ראש והתחלת לאשר הוא אחריו. ותדע עוד כי הי"ד היא אותן השובות שהי"ד מן השם והוא משמש בראש התיבת בלשון עתיד יפקוד ובלשון נקבה בלשון עתיד בסוף תפكري, ודבר זה כי מדרגת הזכר שהוא התחלת והאהשה משלמת את הזכר וההשלמה הוא בסוף ולבך הי"ד שהיה בסוף שרה בא יהושע בראש, ודברים אלו עמוקים מאד מאד בחכמה, והתברר לך כי כל הווונות שם בתורה לא היה ביטול להם כלל, ובזה התברא.

בזמן בין המצרים אנחנו חיים בין שני החטאיהם הגודלים, חטא העגל וחטא המרגלים. חטא העגל היה בשבוע עשר בתמוז, וחטא המרגלים היה בתשעה באב. זה תחילת החרבן וסוףו, שחטא המרגלים היה השלמה של חטא העגל, צ"ע הבנת הדברים.

דור המדבר היו בהנהגה מעלה הטבע, בתוך ענני הבוד, עם מן והבאר, אבל צרכיהם לדעת שהחיהים בצורה כזו, איננה כוונת ה' ית' בבריאות העולם. כהוב בשם הארץ" (לקוטי תורה ירמיה) על הפסוק (ירמיה ב ב') לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרעה. 'אחרי' היינו שפנוי הסתכלו לביוון אחר שהיה מגמותו ית' האמיתית למקומות ישב וזה ארץ ישראל.

עי' שע"פ שמות: ונבאר כללות ענין המרגלים. וענין פרטות יהושע וכבל, שהיו מהם כי לארה נראה, שהוא דבר תימה, מה צורך שלוח מרגלים, אחר הבתחתו יתברך לתחם את ארץ כנען. ובפרט עם"ש חז"ל על פסוק שלוח לך אנשים, שלא הסכימים הקב"ה בשליחות זה. ובפרט כי לא מצינו שנענש על דבר זה. הנה,Aufyi שמרע"ה היה יסוד של אבא שיש בתוך זעיר ובכל הארץ דור המדבר יוציאו ממנה, עב"ז כתיב, (משלי ג' י"ט) ה' בחכמה יסיד ארץ.

וסוד העניין הוא, כיطبع האב לאחוב את בתו ולכוננה ולתקנה, ולכן היה רצונו של משה שהוא יסוד דאבא, לתקן גם את רחל נוקבא זו"א ע"פ שהיה מאורות יסוד דAIMA לשיבת הנזבר, והנה רחל היא ארץ כנען כנו"ל, ולכן שלח אותן המרגלים, שהם נצוצות הארונות דור המדבר היוצאות ממשה יסוד דאבא, להאריך ברחל הנזב, ולכן בהכננס בה, נקראיים מרגלים, להורות כי אין מארץ כנען, רק מדור המדבר, מן לאח אשת יעקב, כי מי שהוא מארץ אחת, ונכבים לארי' אחרית שאינו ממש, נקרא מרגל.

ואמנם אופן שלוח מרגלים אלו, היה באופן זה, כי הנה נתבאר למעלה, בעניין דור המדבר, כי שרשם הוא מן אורות שב绰 יסוד דאבא, המתלבש ומוקף מסביבותיו באורות המגולים של יסוד דאבא, ורביי הארונות גורמת לו שיבקע, ויצאו אורותיו להוציא לצד פנים זו"א, ובעת צאתם בכך להתגלות, הם פוגעים באורות פנים דיסוד דAIMA, ומתערבים בהם, ומוציאים קצת נצוצות אורות דפבים דיסוד דAIMA עמהם לחוץ. ונמצא, שנם בדור המדבר יש בחינת נצוצות נשומות אורות דAIMA כנו"ל שם.

והנה עד זו ג"כ, בהיות רחל באחרוי ז"א, הנушת מאורות דאחורה דיסוד AIMAA כנו"ל בעניין הבאר, והנה גם אורות דAIMA מצד פנים, רוצים לצאת דרך אחורה לחדיר ברחל, ואו פוגעים ביסוד דאבא המלווה בתוכם, ומפסיק בין אורות אחורה דAIMA, לאורות פנים דAIMA, ואו להיותם מגולים, יש בהם כח לבקוע אותו, וליכנס בתוכו מצד פניו, ויוציאים מצד אחוריו, עד אחורי תית זו"א, וויצאים ממש אל רחל, ומארירים בה. ואו גם הם, מיד עברים בתוכו, מוציאים עמהם קצת נצוצות אורות דאבא, ונכנסים ברחל עמהם, ומארירים בה. ואלו הן הנצוצות דאורות דאבא, שהם מכלל דור המדבר, אלא שויצאים דרך האחורה לרחל, אלו הם עניין המרגלים, שליח משה לארי' כנען, כי משה הוא יסוד דאבא, השולח שם לתקן את רחל, כנו"ל בסוד ה' בחכמה יסוד ארץ.

והנה מרעה, חשב לתקן גם את רחל, שתחרור פב"פ עם ז"א, בזמן דור המדבר. זומ"ש לו הקב"ה, שלח לך אנשים, ר"ל, שלח משלך אנשים. כי אלו הם נצוצות שלך, כנבר. ולא עליה בידו לתקן, כל זמן שדור המדבר קיים. וכשמתו, ונתבטלה הארץ לאח אשת יעקב כנו"ל, או נתקנה רחל, וחורה פב"פ עם ז"א במקומה, בסוד הבאר כנו"ל.

וامנם יהושע וככלב, הם אורות דAIMA המגולים, יוצאים דרך פנים דעיר, ומתערבים בדור המדבר. לב' סיבות, היא' היא, לפי שהם יוצאים לצד פנים, מקום שם עמדים דור המדבר, ואינם יוצאים לצד אחורה אל רחל. וכן כי שנייהם יוצאים מן החוץ ולמטה, דרך פנים דעיר, כדוגמת דור המדבר, וכך נחשבים מכלל דור המדבר. והMarginim, עם היותם מאורות דAIMA, עד מה שנתבאר למעלה בעניין דור המדבר, שהיו בהם מעורבים אורות דAIMA. ולכן אלו השניים בלבד, שהיו מבחי' אורות דAIMA, היו מן האנשים ההם, ונכנסו לארי' כנען, וירשו אותה. כנו"ל שאינו נכנס לה, אלא מי שהוא מפטרא דAIMA, לפי שהם נבנת רחל. וזה עניין הכתוב באמרו, (במדבר י"ד ל"ח) ויהושע בן נון וככלב בן יונה היו מן האנשים ההם ההולכים לתור את הארץ. לדוגמא, כי יהושע וככלב, שהם אורות דAIMA, היו הולכים בחברתם, אבל אינם Marginim ממש, ולכן היו הם ולא האנשים.

והנה ע"פ שאמרנו, שעניהם, שעניהם מאורות דAIMA המתערבים בדור המדבר, אינם כשאר נצוצות דAIMA היוצאות שם, אבל הם שתי בחי' אחרות, כמו שנבאר. והעניין הוא, כי נודע שבמקום טבור, הוא פה ממש, שהיה הפתוח בהיותו העובר במעי אמו. ולכן גם

אח"כ, בהכרח יוצא שם קצת הבל של הארץ. גם דרך פי היסוד, יוצא שם קצת הארץ בסוד הבל. והסבירה היא, כי להיות אורות דאימא מתגילים מן החזה ולמטה. מוחזק רוב האורותיהם בוקעים ויוצאים דרך שני פיות הנזכר, ביןיהם בח"י פיות, יוצאים שם לחוץ בבח"י הבלים, ואורות גדולים, ואלו שני הบาลים, הם עצם יהושע וכבל לבדם.

האמנם אני מסופק, איך שמעתי ממורי זל בעניין זה, מי משניהם הוא הארץ הטעורה או היסוד, ונלע"ד ששמעתי, כי יהושע הוא יותר גדול מכלב, ולכן הוא ההבל דפי הטעורה, שהוא יותר עליון. ובפרט במ"ש אצלינו במאמר פרשת תצוה, דף קפ"ד ע"ב, בעניין הנהו תלת נקודות דاشתבחו בעלמא, חורבא, וישובא, ונ"ע הארץ. ענין שתי נקודות אלו, שם, פי הטעורה,وفي היסוד, מה ענייניהם. אבל כלב הוא מהבל פי היסוד, כי הנה כלב בנימתי ב"ן, כמבואר אצלינו בפרשת חי' שרה, בפסקן ויאמר בא ברוך ה', בעניין אליעזר עבד אברהם, והוא הו"ה רמלוי ההי"ג, היוצאה מיסוד זעיר ליסוד דנוקבה.

אבל היוטר נלע"ד עצמו, הוא להפך זה, והוא, כי יהושע הוא ההבל דיפוד דזעיר כי הוא אור גדול מאד, יותר מהבל הטעורה שהוא סתום. ועוד, כי יהושע הוא משפט יוסף, שהוא יסוד דזעיר. אבל כלב, הוא מהבל היוצא מפי הטעורה. ועיין למצות ולא הרבה לו נשים, בעניין קין והבל בעניין הบาลים היוצאים מפי יסוד דז"א.